

Een gezond stelsel heeft geen staatsbanken nodig

Column
Wim Boonstra

In NRC Handelsblad van 21 januari pleiten Emile Roemer en Ewout Irrgang (SP) dat ING en ABN Amro staatsbanken blijven. Zowel hun analyse als hun conclusies zijn om meerdere redenen relevant.

Het goede nieuws is dat zij het grote belang van een gezond bankwezen voor de Nederlandse economie onderkennen. Ook onderschrijven zij het belang van belangrijke nationale banken. Als Nederlandse bedrijven in de pro-

blemen komen, is het eenvoudiger bij een Nederlandse bank aan te kloppen dan afhankelijk te zijn van het buitenland. In het recente verleden, zoals bij Philips en Ahold, hebben Nederlandse banken die rol met kracht vervuld.

Roemer en Irrgang pleiten voor wat zij noemen een 'financiële industriepolitiek', om te voorkomen dat ING en ABN Amro in buitenlandse handen komen. Op een aantal punten overtuigt hun analyse niet. Zo doet de passage dat ons land, net als Ierland en IJsland, hard is getroffen door de financiële crisis overdreven aan. Iedere IJslander of Ier zou ogenblikkelijk met ons willen ruilen.

Ook de stelling dat een grote financiële sector een last is, getuigt van een kort geheugen. Ons land heeft al eeuwen een relatief grote financiële sector. Het is geen toeval dat de opkomst van die sector aan het begin stond van onze gouden eeuw. Zonder te ontkennen dat ook bij een aantal Nederlandse banken zaken fout zijn gegaan, blijft het

belang van een grote, geavanceerde en internationaal opererende bancaire sector voor ons bedrijfsleven van eminent belang.

Dat neemt niet weg dat het slecht is als het gehele Nederlandse bankwezen in buitenlandse handen zou zijn. Afgezien van bovengenoemde argumenten speelt ook de invloed op de stabiliteit van de eigen financiële sector.

Maar tegelijkertijd is de aanwezigheid van sterke buitenlandse marktpartijen een goede zaak. Zij scherpen de concurrentie aan en brengen buitenlandse netwerken mee. Op die manier houden zij de sector scherp en wordt innovatie gestimuleerd. Daar is helemaal niets mis mee.

Maar dan resteert de rol van

De overheid wil 'haar' banken gebruiken voor eigen doelen, wat het financiële stelsel kan schaden

staatsbanken. De ingreep van de Nederlandse Staat in 2008 was noodzakelijk. Maar zijn staatsbanken goed voor de financiële stabiliteit? Ik heb hevige twijfels.

Ten eerste vervalst de aanwezigheid van staatsbanken de concurrentieverhoudingen. Zij hebben ten opzichte van de private banken een fundingvoordeel omdat zij onder dekking van de Staat middelen kunnen aantrekken.

Bovendien hebben zij minder prikkels om winstgevend te opereren. Tel daarbij het gegeven dat de overheid 'haar' banken zal willen gebruiken voor eigen doeleinden en het wordt duidelijk dat het stelsel in de gevarenzone kan komen. Dit is geen theorie, maar harde werkelijkheid.

Zo eiste de overheid bij de verstrekking van de steun aan ING in 2009 van deze bank dat zij de kredietverlening aan Nederlandse bedrijven zou laten toenemen. Daar is geen bedrijf beter van geworden, wel heeft waarschijnlijk verdringing plaatsgevonden.

Het is maar een stap verder of de overheid gaat staatsbanken gebruiken voor de financiering van politiek wenselijke, maar financieel niet rendabele projecten. Dit alles kan haaks staan op een gezonde bedrijfsvoering.

De geschiedenis leert dat industriepolitiek meestal ineffectief en heel slecht is voor de staatskas. Financiële industriepolitiek zal daar waarschijnlijk geen uitzondering op vormen. Wel is voor een stabiel bankwezen diversiteit belangrijk.

Een stelsel waarin commerciële, coöperatieve en spaarbanken worden gecombineerd is stabiel en efficiënter dan een stelsel met alleen beursgenoteerde commerciële banken. Maar grote staatsbanken kunnen daarin gevaarlijke stoorzenders zijn. Een stelsel van private banken, dat onder goed op financiële stabiliteit gericht toezicht staat, heeft geen grote staatsbanken nodig.

Wim Boonstra is chief economist van Rabobank.

